

Силабус курсу Динамічний словотвір

Освітній ступінь – бакалавр.

Галузь знань: 01 Освіта.

Спеціальність: 014 Середня освіта.

Предметна спеціалізація: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Кваліфікація – бакалавр середньої освіти (українська мова і література), учитель української мови і літератури, зарубіжної літератури, (англійської / польської мови)

Кількість кредитів – 2

Рік підготовки, семестр – 3 рік, 5 семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: вівторок, 9.35-10.55, ауд. 62

Консультації: вівторок, ауд. 65а

Мова викладання: українська

Керівник курсу

Канд. пед. наук, доц. Пігур Мирослава Василівна

Контактна інформація: pigur.miroslava@gmail.com

(0352) 43 58 65 – деканат факультету філології і журналістики

Опис дисципліни

Мета курсу « Динамічний словотвір» полягає в презентації словотвору як семантико-функціонального процесу в системі мови. У вигляді опорних конспектів викладено теоретичні засади інтегрованого підходу до розуміння й засвоєння мовного матеріалу. Узагальнювальні схеми, таблиці, завдання і вправи до кожної теми, а також методичні рекомендації загалом складають систему орієнтирів для вивчення дисципліни. Така структуризація курсу забезпечує професійну спрямованість виучуваного розділу мови.

Зміст дисципліни «Динамічний словотвір» розроблено на основі відповідних положень щодо вивчення мови як функціональної системи, норм сучасної української мови, а також змісту освітньо-фахових програм підготовки учителя-лінгвіста.

Навчальний контент

	<i>Теми</i>	<i>Результати навчання</i>
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Словотвір і деривація. Словотвірна система. Одиниці словотвору.	
1	ТЕМА 1.Словотвір як розділ мовознавства. Деривація – породжувальна теорія мовознавства.	Усвідомлення й засвоєння основних відомостей про словотвір і деривацію, основних понять словотвірно-дериваційної теорії з метою вироблення умінь і навичок: 1)розмежовувати поняття словотворення і деривації; 2) визначати семантико-структурну похідність (мотивованість) вторинних утворень;3) визначати дериваційний засіб і його структурні компоненти; 4) виділяти різновиди дериваційних перетворень; 5) визначати різновиди семантичних відношень у словотвірній парі; 6) об'єднувати слова у словотвірні типи за певними ознаками.
2	Тема 2. Похідна одиниця як основа дериваційної системи мови.	
3	Тема 3. Словотвірна система української мови. Словотвірний тип.	

	Змістовий модуль 2. Способи словотвору. Афіксне і безафіксне словотворення. Складання.	Осмислення й усвідомлення способів словотвору як категорій, що зумовлені лексико-семантичними, морфологічними та синтаксичними чинниками; засвоєння основних способів утворення похідних з метою вироблення умінь і навичок: 1) розпізнавати способи утворення слів у контекстах; 2) конструювати слова і використовувати їх у контекстах / текстах; 3) здійснювати словотвірний аналіз похідних, утворених відповідним способом; 4) здійснювати синонімічні заміни між одиницями словотвірного (лексичного) і синтаксичного рівнів.
4	ТЕМА 4. Способи словотворення. Афіксні способи словотвору.	
5	Тема 5. Способи словотворення. Безафіксні способи словотвору.	
6	Тема 6. Складання (композиція, юкстапозиція) як продуктивний спосіб творення похідних. Аббревіація.	
	Змістовий модуль 3. Безафіксне словотворення. Конверсія (транспозиція). Компресія (зрощення).	Усвідомлення й засвоєння безафіксних способів утворення похідних і компонентів словотворчих засобів при них; засвоєння основних видів транспозиційних перетворень між частинами мови, процесів зрощення і семантичного утворення слів з метою вироблення вмінь і навичок: 1) розпізнавати види безафіксного словотворення в тексті; 2) розмежовувати види транспозиційних перетворень між словами; 3) використовувати виучувані явища у власному тексті; 4) пов'язувати вивчений матеріал у систему.
7	ТЕМА 7. Транспозиційний спосіб словотворення (конверсія) .	
8	Тема 8.Лексико-синтаксичне (компресія, зрощення) і лексико-семантичне словотворення. Словотвірна база і твірна основа.	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність до ефективного комунікування, готовність до співпраці з колегами, вміння працювати в колективі; навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації; здатність аналізувати зміст думки та її структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати; здатність спілкуватися іноземною мовою.
ФК 02	Здатність аналізувати лінгвістичні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, а також на основі відповідних загальнонаукових методів. Знання природи і сутності мови, походження й закономірностей розвитку мов, особливостей структури мови, класифікації мов світу, шляхів і методів вивчення мовного матеріалу. Знання системи сучасної української літературної мови, еволюції її граматичної будови.
ФК 05	Здатність застосовувати в професійній діяльності нормативні засоби мови в усному та писемному мовленні з урахуванням змістового наповнення, соціально-демографічних особливостей співрозмовника, специфіки ситуації спілкування та контексту.

ФК 08	Володіння базовими знаннями з методики навчання української мови та літератури; вміння їх реалізувати, застосування базових методичних знань і вмінь для формування ключових і предметних компетентностей. Здатність організовувати навчально-виховний процес з української мови та літератури, зарубіжної літератури, іноземної мови (англійської / польської); здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів. Здатність здійснювати вибір методів, форм і засобів навчання української мови, літератури, зарубіжної літератури, іноземної мови (англійської / польської), спрямованих на розвиток учнів та їх виховання.
ПНР 6	Здатність здійснювати вибір методів, форм і засобів навчання, спрямованих на розвиток здібностей учнів. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та коригування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх мотивів.

Літературні джерела

1. Ганич Д. І., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів. Київ: Вища школа, 1985. 359 с.
2. Горпинич В.О. Українська словотвірна дериватологія: навчальний посібник. Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний університет, 1998. 189 с.
3. Грещук В., Бачкур Р., Джочка І., Пославська Н. Нариси з основоцентричної дериватології / за ред. В. Грещука. Івано-франківськ: Місто НВ, 2007. 348 с.
4. Клименко Н. Ф. Словотворча структура і семантика складних слів у сучасній українській мові. Київ: Наукова думка, 1984. 251 с.
5. Невідомська Л. М. Деривація та її основні види // Українознавчі студії. Науково-теоретичний журнал Інституту українознавства при Прикарпатському університеті ім. В. Стефаника. 1999. № 1. С. 26-39.
6. Пігур М. В. Динамічний словотвір: навчальний посібник для студентів філологічних факультетів. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2018. 71с.
7. Сахарный Л. В. Структура слова-универба и контекст // Словообразовательные и семантико-синтаксические процессы в языке. Пермь: Изд-во Перм. гос. ун-та, 1977. 156 с.
8. Соссюр Фердинанд де. Заметки по общей лингвистике. Москва: Прогресс, 1990. 274 с.
9. Eichinger L. Deutsche Wortbildung. Eine Eiführung. – Tübingen: Naar, 2000. – S. 46-54.
10. Fleischer Wolfgang. Wortbildung der deutschen Gegenwartspache 4, völlig neu bearbeitete Auflage. – Berlin/Boston: Hubert & Co.KG, Cottigen. – 483 S.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання.** Роботи, які здано із порушенням термінів без поважних причин, оцінюємо на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності.** Списування під час контрольних робіт (в т.ч. із використанням мобільних девайсів) не допускаємо. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань віддалено.
- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуємо бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) усне опитування, тести, завдання	30
Модуль 2 (теми 4-6) усне опитування, тести, завдання	30
Модуль 3 (теми 7, 8) усне опитування, тести, завдання	20
Підсумкове тестування	20

До силабусу підготовлено матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) навчальний контент (розширений план лекцій);
- 2) тематика та зміст практичних робіт;
- 3) авторський навчальний посібник;
- 4) завдання для підсумкового контролю (тести);
- 5) електронний курс в системі MODLE.